

החזית המטופחת

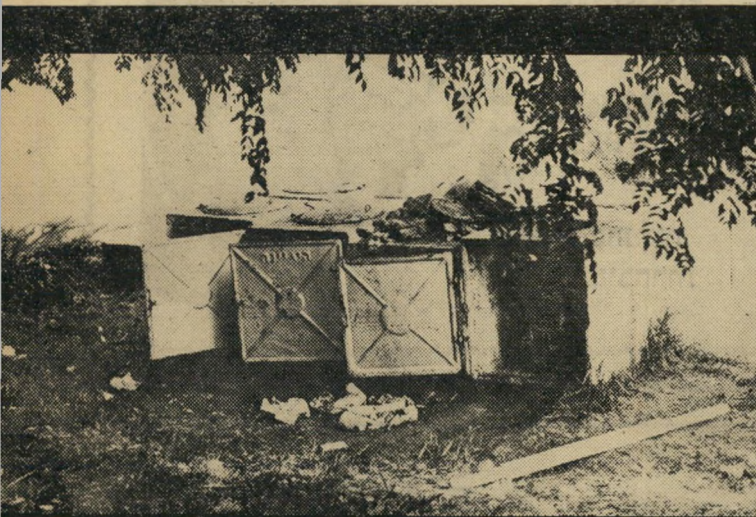

של בית החולים "אסא", השוכן בבית בן קומה אחת בלבד, בתרצליה-פיתוח, אינה שונה בהרבה משאר חווילות המפר ארות המצויות לידו — פרט לליכלוך ולזוהמה שמסביבו.

והעורך המזוהם

של בית החולים "אסא", הנראה כמחסן רהיטים ישנים ושאר מיני פסולת. ערימות הזבל שבחלק האחורי של בית החולים משמשות מקום דיגירה וחיים אידיאלי למאות אלפי זבובים.

פחי האשפה מצויים כנגד בן נחים החולים, ואשר כל רוחבו כעשרה מטרים — עולים על גדותיהם, מפיצים באשה למרחוק.

עזרה ראשונה במשך חודש, לפני מלחמת ששת הימים, כאשר היתה בת 16. כחצי שנה עבדה בפקידות. אחר כך התקבלה כאן לעבודה כאחות. לדבריה, היא יודעת את כל הדרוש: "לא למדתי הרבה, אבל אני מכינה הכל ויודעת כל מה שצריך". אחות אחרת שימשה כמלצרית לפני ש-

הצעיר הוא קבלן מורגן (28), ש- הובא לבית החולים בית-סר- סנסקי, לאחר תאונה. קודם שהה באיכילוב.

הגיעה לכאן. לדבריה ולדברי עדי אורן היא בין האחיות המוצלחות. היא כבר עובדת כחודשיים במוסד.

אחיות שאינן

יודעות עברית

עוד אחת היא מינה כהן, בת 17. היא תלמידה בתיכון דתי בהרצליה, עו- בדת כאן בחופש. משכורתה 200 לירות לחודש, תמורת ארבע שעות עבודה ליום, במטבח.

יתר שלוש האחיות הן פיניות. אינן יודעות עברית, אינן מסוגלות לשוחח עם

הזקנה היא אחת החולות הקשישות בבית החולים אסא. עיניה ז- בת המוגלה מושכת זבובים רבים אל פניה.

החולים. לדברי עדי אורן הן אחיות מצויי- נות. נכון, קורה שאחת מהן נשארת ב- דדה למשך לילה שלם עם החולים. באיזו- שפה היא משוחחת איתם? "אל תדאג", אומר לי אדם אורן. "הן מסתדרות מצויין". הפיניות הובאו לכאן עלידי נוצריה ש- שימשה כאחות ראשית בבית החולים. שמר- עות לא בדוקות טוענות כאילו האחיות הן מיסיונריות.

כל האחיות שהוכרתי עד כה ממלאות תפקידים של אחיות מוסמכות לכל דבר. הן מבצעות את כל הטיפולים הדרושים — כולל זריקות, דבר שמותר לאחיות מוס- מכות בלבד.

מסביר זאת אדם אורן: "הבעיה של ה- מחסור באחיות ידועה. אני פשוט לא יכול להשיג אחיות לעבודה. גם לא אחיות מע- שיות. אני לא יכול לעמוד בתחרות עם

בתי חולים גדולים. אני מנסה לקבל אח- יות, אך ללא כל הצלחה. בבית החולים גדול אחות יכולה להתקדם. יכולה, בתום חמש שנות עבודה, להיות אחראית על מחלקה. אצלי זה לא יכול לקרות. אני לא יכול להציע לה את אותם התנאים. אחות שרוצה להת- קדם לא תעבוד אצלי.

"בקשר לזריקות שעושות אצלי האחיות — אני לוקח על עצמי את האחריות. בית- החולים יהיה אשם אם יקרה אסון. אני מכיר בחומרת הדבר, אבל אין לי ברירה. בכל בית החולים — וזאת אני אומר לך כדי שתדע את העובדות — אחיות מעשיות ו- כוחניות מסוג זה שנמצא אצלי עושות זרי- קות. האחיות הראשית מלמדת אותן זאת. אין לנו פשוט ברירה אחרת."

בתחילת השיחה טען אורן כי האחיות העובדות אצלו הן בנות שנורקו מבתי ספר לאחיות. רק כאשר היצגתי את העוב- דות הידועות לי, תיקן את עצמו, כי היו לו בזמנו אחיות כאלו. כיום, אפילו זה לא.

"אצל אחרים"

יותר גרוע"

אסא" הוא אחד מהמעולים בבתי החולים הפרטיים, טען בפני אורן. "זהו המצב בכל המוסדות מסוג זה. בעצם, לא כזה, כי אם הרבה יותר גרוע". כאשר אמרתי לו כי ברצוני לבקר גם במוסד השני שלו, בבית-סנסקי, אמר: "בעצם ידעתי שיום אחד כל זה יגיע לי עיתונות. דברים כאלה לא יכולים לעבור בשתיקה. אני רק רוצה לדעת מי מהחולים התלונן. בעצם, אני יודע. היתה לפני שבו- עיים חולה שלא היתה מרוצה והוא איממה לעשות צרות."

"בקשר לבית-סנסקי — אני מזהיר אותך. מה שראית כאן זה גרועדן לעומת מה שמתרשש שם. שם זה מיקרים שכולם נשלחו על-ידי מוסדות סעד."

הוא לא הפריז. את הריח מרגישים כבר במרחק עשרות מטרים מן המקום. בית- סנסקי, השוכן בקריית-אונו, מחולק ל- שלושה ביתנים, שגור וכביש מפרידים ביניהם. החלוקה היא בהתאם למצב ה- חולים. ביתן אחד סגור. עלימנת שחולה ייצא ממנו, חייבת אחת האחיות לפתוח את הדשער.

"מוטב"

להתאבד!"

מצב בפנים היה מבהיל. כמעט ב- כל חדר שתן על הריצפה. התמונה הייתה כמו באסא, אך חמורה שבעתיים. ה- מירפסת היא אולם-שינה ענקי אחד. המיטות צמודות אחת לשנייה. המעבר ביניהן קשה. לדברי אורן, אין החולים חייבים לישון במרפסת, מועברים לשם רק כאשר הם מפריעים בחדרים.

החולים, כולם חולים במחלות כרוניות, ב- ימצב של ארישות מזעזעת. רק עם מעטים מהם ניתן היה לשוחח. השאר כמעט ולא הגיבו.

אחד המעטים שאפשר היה לדבר איתו אמר לי: "מוטב היה, כשהגעתי לגיל 60, שהייתי מתאבד, במקום להגיע למקום כזה". חולה אחר הוא קבלן מורגן (28). "לא יודע למה אני כאן. אף אחד לא אומר לי. היתה לי תאונה, ובקבוקייה הובאתי לכאן. קודם הייתי באיכילוב. שם אפשר היה לדבר עם רופאים. כאן פחד לדבר עם הרופא. הוא רק בא, מסתכל ודולף."

את השיחה שומעת גניה רוזנברג, ה- אחות הראשית, מנהלת המשק, ומנהלת ה- מוסד בכלל. "אין אחיות למה שהוא אומר", היא מסבירה לי. לדבריה, "כל ה- שיחות כאן עם החולים מיותרות, כי הם לא יודעים מה הם מדברים."

על עבודתה במוסד מספרת היא כך: "אני כאן במשרת המנהלת. אני נותנת פקודות מה לעשות. גם כאן לא רוצות. האחיות המוסמכות לעבוד. כולן מעשיות."

השומר

שהפך להיות אח

שאל אותי מוגזות ש"מעשיות" אלו אינן בדיוק מעשיות במושג המקובל. לדבריה, בלה ולמנוביץ, למשל, היא אחות מעשית. בשיחה עם בלה ולמנוביץ מת- ברר לי שהיא עובדת כאן זה 12 שנה. היא עברה ברוסיה קורס בן חצי שנה בעת מלחמת העולם. האחיות הראשית ע- מה עובדת כאן תשע שנים. גם היא למ- דה ברוסיה להיות אחות. גם כן בזמן (המשך בעמוד 34)